

Главитѣ на убититѣ възстанници, донесени въ Сливенъ и изложени въ чаршията на поругание, били заровени въ единъ купъ отъ сметъ, дѣто сж стоели така чакъ до 2-и декември 1876 г. За погребението имъ узнаааме пакъ отъ *лѣтописа* на *Х. Киро* :

„Декември 2 (1876). — Въ четвъртъкъ презъ дена споредъ повелението на английския консулъ (?) извадиха главитѣ на момчетата, които бѣха донесени отъ Балкана, и ги погребяха въ българскитѣ гробища, защото бѣха заровени въ смѣтъта“.

Тукъ читателтъ се сѣща за съставената европейска комисия по клането въ Батакъ и други краища слѣдъ Срѣд-ногорското възстание и това въ Сливенско.

Но турскитѣ звѣрства въ Сливенъ не се ограничаватъ съ послѣдичитѣ на тукашното възстание. Отъ датата на избухването му до първитѣ три дена на януари 1878 г., страницитѣ на сливенската история ще се окажатъ тѣсни за да побератъ ежедневнитѣ и многочислени пожари, насилия и убийства.

По думитѣ на американския мисионеръ въ Ст.-Загора, *Маршъ*, турскитѣ войски въ Сливенъ прѣзъ това врѣме броели само 600 души. Очевидно, тукъ въпросътъ е само за редовната войска, безъ да се смѣтатъ башибозуцитѣ и въоръженото на правителствена смѣтка турско население въ града. „Беззаконнитѣ имъ дѣла ме убѣдяватъ, казва *Маршъ*, че Сливенъ ще бже по-безопасенъ безъ тѣхъ“.

Пожаритѣ, като дѣло на турцитѣ, сж били нѣщо много обикновенно за града прѣзъ това врѣме. Ние не можемъ изброи отдѣлнитѣ случаи, а ще се задоволимъ съ това, което е останало въ паметъта на съврѣмenniцитѣ или пакъ записано отъ тѣхъ. Въ послѣдната смисълъ прибѣгваме пакъ къмъ *лѣтописа* на *Х. Киро* :

„Сливенъ, 1876. — Въ Клуцохоръ, на августъ 28, въ сжбота срѣщу недѣля прѣзъ нощъта, пожаръ въ черковнитѣ дюгени срѣщу моста. Подиръ 5 дни, т. е. на 3 септември въ четвъртъкъ срѣщу петъкъ прѣзъ нощъта, избухна голѣмъ пожаръ, пакъ посрѣдъ нощъ, на 15 български дюгени“.

Палмата обаче на турскитѣ звѣрства въ Сливенско се пада на извѣстния *Шевкетъ-паша*.

Подъ прѣдлогъ, че търси комити, подъ оржжието на разярения му аскеръ падатъ хиляди жертви въ Сливенско и се опустошаватъ нѣколко села по сжщия край.¹⁾ Самиятъ

¹⁾ На 13-и май, когато Сливенското възстание е било окончателно потушено, Шевкетъ-паша дошълъ въ Сливенъ отъ Пловдивъ съ три баталиона войска и нѣколко хиляди башибозуци, събрани отъ Ямболско. Дошълъ съ намѣрение да обезоржи населението, той далъ воля на турцитѣ да обиратъ. Българската махала край турския кварталъ е била ограбена. Мѣстнитѣ турци, насѣкани отъ нѣкой си Ха-